

JOSEPH BEUYS

MANRESA

Una acció demostració FLUXUS

Düsseldorf, 15 de desembre de 1966

Fotografies, **Walter Vogel**

A mitjan dels anys seixanta i en el marc del moviment FLUXUS, Joseph Beuys (1921-1986) troba la possibilitat de capgirar el sistema de l'art com a disciplina artística. L'art podia ser un instrument per canviar l'home i el món, però per això calia ampliar els seus estrets marges i engrandir-ne el concepte: totes les accions de Beuys "eren importants per ampliar el vell concepte d'art. Per ampliar-lo i engrandir-lo quan sigui possible, de forma que pogués abarcar qualsevol activitat humana".¹

Diverses accions d'aquell moment posaven en escena viatges d'iniciació, conjurs o invocacions que mitjançant una forma ritual es dirigien vers l'activació d'una energia especial capaç de transformar un espai en un lloc màgic, de fer girar un pensament o crear noves vies d'interpretació de la relació de l'home amb el món. Aquests rituals han estat comparats amb la tècnica de l'èxtasi dels xamans i poden ser excursions a punts d'energia cultural que "un xaman hauria pogut "visitar" gràcies a la seva aptitud per al vol màgic"²: "Auf zu dir fliege ich, Manresa" [També cap a tu volo,

Manresa], escriu Beuys en el guió de l'acció MANRESA/ HOMENATGE A SCHMELA (galeria Schmela, 15.12.1966). Manresa, una ciutat i un punt calent de geografia espiritual i energia transformadora.

L'acció MANRESA de Beuys tenia el seu substrat espiritual en Ignasi de Loiola, que l'artista llegí i rellegí durant la seva crisi espiritual de final dels anys cinquanta. Loiola va ser un renovador de l'església, creador de la companyia de Jesús, que abandonà les armes un cop ferit en una batalla, per transformar-se

en un pelegrí i crear un exèrcit transformador d'ànimes posant en acció l'autodeterminació de l'individu i les bases teòriques i pràctiques en els *Exercicis espirituals*, que escriví a Manresa durant al seva estada entre 1622 i 1623, després del seu pas per un Montserrat il·luminador. Beuys hi trobà un paral·lel biogràfic amb la seva pròpia vida: la caiguda del seu avió militar prop de Crimea, les ferides i el dolor que arrossegà tota la vida, i el canvi vers l'art com a transformador de la societat, que havia de seguir el principi de llibertat³, d'autodeterminació i abocar a la seva plàstica social.

En certa manera, l'acció MANRESA obre les portes a Beuys, seguint l'exemple de Loiola, a l'evolució de la seva obra vers l'escultura social. El misteri d'aquesta acció rau en la pregunta *On és l'Element 3?* que es repeteix reiteradament en el guió. La resposta la dona el mateix Beuys: "El 22 de juny de 1967 vaig fundar el Partit dels Estudiants Alemanys, el que recull el catàleg de la seva retrospectiva al Guggenheim Museum de Nova York del 1979.

**Del 29 d'abril al
30 de juliol de 2021**

De dimarts a dissabte de 16 a 20 h

Centenari de Joseph Beuys

© Joseph Beuys: Vg Bild-Kunst, Bonn

Aquest serà el primer desembarcament de Beuys a l'arena política quan decideix emprendre des de l'art una creuada per un canvi social, polític i econòmic. El jesuïta Friedhelm Mennekes ha estudiat millor que ningú la simbologia de l'acció MANRESA, els paral·lelismes entre Beuys i Loiola, la superació de les dues crisis personals que pateixen, el ritual "crístic" contingut en aquesta acció i el que significa com a activació de l'impuls de Crist i punt d'inflexió per a l'adveniment de la més elevada idea del pensament beuysià: "l'escultura social"⁴, afirmació que acompanya l'altra demostració de Joseph Beuys: "la creativitat com a capital".

Aquesta exposició de fotografies de Walter Vogel sobre l'acció MANRESA és un homenatge a l'obra i al pensament artístic de Joseph Beuys (1921-1986) en l'any del seu centenari.

Pilar Parcerisas

Comissària de l'exposició

1. Uwe M. Schneede extreu aquesta cita de Robert Filliou, *Lehren und Lernen als Aufführungskünste*, ed. Kaspar Koënik, Colònia-Nova York, 1970, p.161, a *Acción, Beuysnobiscum*, catàleg Joseph Beuys, *Acció*, Museo Reina Sofia, Madrid, 1994, p.241.
2. Aloys Martin Müller, *Chamanes, a Beuysnoviscum*, *op.cit.*, p.255.
3. Joseph Beuys sempre va tenir present *La filosofia de la llibertat* (1893), de Rudolf Steiner.
4. Veure *Beuys zu Christus /Beuys on Christ*, Stuttgart : Verlag Katholisches Bibelwerk, 1989 and *Joseph Beuys Manresa. Eine Aktion als geistliche Übung nach Ignatius of Loyola*, Frankfurt am Main and Leipzig: Insel-Verlag, 1992; *Joseph Beuys: Pensar Cristo*, Barcelona: Herder, 1997.

Organitza

Fundació Vallpalou

Roger de Llúria, 2. Lleida
(darrere l'estació de l'AVE)

Tel. 973 254 937

fvp@fundaciovallpalou.org

www.fundaciovallpalou.org

**FUNDACIÓ
Vallpalou**